

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

2 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 110

27-07-2021 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

കർഷകക്ഷേമ പദ്ധതികൾ

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
<p>ശ്രീ കെ യു ജനീഷ് കുമാർ, ശ്രീ. കെ. ബാബു (നെന്മാറ), ശ്രീ. പി.പി. ചിത്തരഞ്ജൻ</p>		<p>Shri. P. Prasad (കൃഷി വകുപ്പ് മന്ത്രി)</p>	
(എ)	<p>പ്രതികൂലമായ സാഹചര്യത്തിലും സംസ്ഥാനത്തെ കർഷകരുടെ വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും അവർക്ക് സമൂഹത്തിൽ നന്നായി ജീവിക്കുന്നതിനും ഉതകുന്ന പദ്ധതികളിലൂടെ കഴിഞ്ഞ സർക്കാർ നടപ്പാക്കിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ; വിശദമാക്കുമോ;</p>	(എ)	<p>പിരിവ് (എ) യുടെ ഉത്തരം അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു.</p>
(ബി)	<p>പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ മൂലം കർഷകർ പ്രതിസന്ധിയിലാകുന്ന അവസ്ഥയിൽ വിള ഇൻഷുറൻസ് പോലുള്ള പദ്ധതികളിലൂടെ കർഷകർക്ക് കൈത്താങ്ങായ പ്രവൃത്തിയുടെ പുരോഗതി വ്യക്തമാക്കുമോ;</p>	(ബി)	<p>അടിക്കടി ഉണ്ടാകുന്ന പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ മൂലം പ്രതിസന്ധിയിലാകുന്ന കർഷകർക്ക് കൈത്താങ്ങായിട്ടുള്ള പദ്ധതിയാണ് സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പരിഷ്കരിച്ച വിള ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി. 2015-2016 മുതൽ നാളിതുവരെ ഈ പദ്ധതിയിൽ 1417019 കർഷകർ അംഗമാകുകയും 2437.79866ലക്ഷം രൂപ പ്രീമിയം ശേഖരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട് .ഈ കാലയളവിൽ 19054.77633 ലക്ഷം രൂപ വിള ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി മുഖേന 130730കർഷകർക്ക് വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട് . വിള ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതിയിൽ അംഗങ്ങളായ കർഷകരുടെ എണ്ണം 2015-16 ൽ 146008 ആയിരുന്നത് 2020-21 ൽ 323698 ആയി വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട് . 2015-16 ൽ 106.59352 ലക്ഷം രൂപയാണ് പ്രീമിയം ആയി ലഭിച്ചത് . 2020-21ൽ ആയത് 700.40072 ലക്ഷം രൂപ ആയി വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട് . 2015-16 ൽ 256.87753 ലക്ഷം രൂപയാണ് നഷ്ടപരിഹാരമായി നൽകിയത്. 2020-21 ൽ 754.72542 ലക്ഷം രൂപയാണ് നഷ്ടപരിഹാരമായി അനുവദിച്ചത് . 2016 -17 മുതൽ അടിക്കടി ഉണ്ടായ പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളുടെ വിവര ശേഖരണത്തിനും ,ക്ലെയിമുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും നഷ്ടപരിഹാരം അനുവദിക്കുന്നതിനും വളരെയധികം ബുദ്ധിമുട്ടുകളും കാലതാമസവും നേരിട്ട സ്ഥിതി വിശേഷം പരിഹരിക്കാൻ 2019 മുതൽ സംസ്ഥാന കൃഷി വകുപ്പിന്റെ സ്വന്തം പോർട്ടൽ ആയ AIMS</p>

		<p>(Agriculture Information Management System)പുതുതായി നിലവിൽ വന്നു . 2020 നവംബർ മുതൽ പരിഷ്കരിച്ച സംസ്ഥാന വിള ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതിയുടെ പോളിസി വിതരണം മുതൽ ,ആനുകൂല്യ വിതരണം വരെയുള്ള എല്ലാ നടപടികളും AIMS പോർട്ടലിന്റെ പരിധിയിൽ കൊണ്ട് വന്നിട്ടുണ്ട് .</p>
<p>(സി)</p> <p>തിരുവാതിര ഞാറ്റുവേല കാർഷിക സർവ്വകലാശാലക്കൊപ്പം എന്ന വിജ്ഞാന വ്യാപന പരിപാടിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ എന്തെല്ലാമായിരുന്നുവെന്ന് വ്യക്തമാക്കുമോ?</p>	<p>(സി)</p> <p>കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം കൃഷിയെ ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്നതിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ യഥാസമയം വിളകൾ നട്ടുന്നതിനെക്കുറിച്ചും പരമ്പരാഗത കാർഷിക കാലാവസ്ഥകളെക്കുറിച്ചും അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും ഇതിനാവശ്യമായുള്ള തൈകളും വിത്തുകളും കർഷകർക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്നതിനാണ് കേരള കാർഷിക സർവ്വകലാശാല 'തിരുവാതിര ഞാറ്റുവേല കാർഷിക സർവ്വകലാശാലക്കൊപ്പം' എന്ന പരിപാടി ആവിഷ്കരിച്ചത്. കാർഷിക സർവ്വകലാശാല വികസിപ്പിച്ചെടുത്ത അത്യുല്പാദനശേഷിയുള്ള പന്നിയൂർ കുരുമുളക്, ഇഞ്ചി, മഞ്ഞൾ, തെങ്ങ് മുതലായ വിവിധ വിളകളുടെ നടീൽവസ്തുക്കളും പച്ചക്കറി വിത്തുകളും കർഷകർക്ക് വിവിധ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ലഭ്യമാക്കുകയാണ് ഈ പരിപാടിയുടെ മറ്റൊരു ലക്ഷ്യം. ഈ പരിപാടിയുടെ ഉദ്ഘാടന വേളയിൽ പട്ടികജാതി ജാതി /പട്ടിക വർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളിലെ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട കർഷകർക്ക് വിത്തും നടീൽ വസ്തുക്കളും MIDH എന്ന പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി സൗജന്യമായി നൽകിയിരുന്നു. കാർഷിക സർവ്വകലാശാലയുടെ വിത്തുകളും നടീൽ വസ്തുക്കളും മറ്റും വിപണനത്തിനും ലഭ്യമാക്കിയിരുന്നു. താൽപ്പര്യമുള്ളവർക്ക് ബ്ലോക്ക് തല കാർഷിക വിജ്ഞാന കേന്ദ്രങ്ങളുടെയും കാർഷിക സർവ്വകലാശാലയുടെ വിവിധ കേന്ദ്രങ്ങളുടെയും ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ഇത്തരം പരിപാടികൾ നടത്താവുന്നതാണ്. സർവ്വകലാശാലയുടെ കമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ സെൻററിന്റെ 'വിത്തുവണ്ടി' യുടെ സേവനവും ലഭ്യമായിരിക്കും. തുടർ പരിശീലനത്തിനും സംശയ നിവാരണത്തിനും വിവിധ കേന്ദ്രങ്ങളിലെ ശാസ്ത്രജ്ഞരുടെ സഹായവും ലഭ്യമായിരിക്കും.</p>	

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

അടിക്കടിയുണ്ടാകുന്ന കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനവും പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങളും ഏറ്റവും കൂടുതൽ പരിക്കേൽപ്പിക്കുന്നത് കേരളത്തിന്റെ കാർഷിക മേഖലയെയാണ്. കേരളത്തിന്റെ കാർഷിക മേഖലയെ വിളവൈവിധ്യത്തിന്റെയും ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ പ്രത്യേകതകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ അഞ്ച് കാർഷിക മേഖലകളായി തിരിച്ചുകൊണ്ട് ഓരോ മേഖലയ്ക്കും തനതായ കാർഷിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ കണ്ടെത്തുകയും പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രക്രിയയ്ക്കാണ് സംസ്ഥാന കൃഷിവകുപ്പ് നേതൃത്വം നൽകുന്നത്.

പ്രളയാനന്തരം കേരളത്തെ പുനരുദ്ധരിക്കുന്നതിനായി പുനർജനി എന്ന പേരിൽ ബൃഹത്തായ ഒരു പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുകയുണ്ടായി. ലോക്ഡൗൺ കാലയളവിൽ പ്രഖ്യാപിച്ച സുഭിക്ഷ കേരളം പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി കേരളത്തിന്റെ കാർഷികമേഖലയിൽ തൊട്ടറിയാവുന്ന നിരവധി കർമ്മപദ്ധതികൾ ഇപ്പോൾ നടപ്പിലാക്കി വരികയാണ്. തരിശുകൃഷിയിലൂടെ കേരളത്തിൽ നെൽകൃഷി രംഗത്തുണ്ടായ ബംപർ വിളവ് ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്.

കൃഷി എന്ന തൊഴിൽ മറ്റേതൊരു ഉദ്യോഗം പോലെയും അഭിമാനകരമായ ഒന്നാണ് എന്ന് കർഷക സമൂഹത്തിനും ജനങ്ങൾക്കും ബോധ്യമാക്കി കൊടുക്കാൻ കൃഷി വകുപ്പിന് കഴിഞ്ഞു. പരമ്പരാഗത കൃഷി രീതികൾ മുതൽ അതിനൂതന സാങ്കേതികവിദ്യകൾ വരെ പ്രായോഗിക തലത്തിൽ നടപ്പിലാക്കുവാൻ സാധ്യമായി. കൃഷി വകുപ്പ് നടപ്പാക്കിയ പദ്ധതികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

1. സുഭിക്ഷ കേരളം

കോവിഡ് മഹാമാരി വ്യാപിച്ച് ലോക്ഡൗൺ പ്രഖ്യാപിച്ച ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ തന്നെ സമീപ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഉണ്ടായേക്കാവുന്ന പ്രതിസന്ധികളും ഭക്ഷ്യക്ഷാമവും മുന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ടാണ് കൃഷിവകുപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ കൃഷിയും അനുബന്ധ മേഖലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ ഏകോപനത്തോടെ സുഭിക്ഷകേരളമെന്ന സംയോജിത ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ പദ്ധതി സംസ്ഥാന സർക്കാർ പ്രഖ്യാപിച്ചത്. പദ്ധതിയിലേക്ക് പരമാവധി കർഷകരെയും യുവാക്കളെയും ചേർക്കുന്നതിനായി സുഭിക്ഷകേരളം വെബ് പോർട്ടൽ പ്രാരംഭത്തിൽ തന്നെ ആരംഭിച്ചിരുന്നു. ഇതുവരെ സുഭിക്ഷ കേരളം പദ്ധതിയിൽ 170000 കർഷകരാണ് പോർട്ടൽ വഴിയും നേരിട്ടും രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഇതിൽ 11500 പ്രവാസികളും 15316 യുവാക്കളും ഉൾപ്പെടുന്നു. നിലവിലെ സാഹചര്യത്തിൽ പരമാവധി ഭക്ഷ്യപാലുപദാർത്ഥ സംഭാവനകൾ എന്നതിന് പ്രാധാന്യം നൽകിയാണ് പദ്ധതി ആരംഭിച്ചത്. എല്ലാ കുടുംബങ്ങളെക്കൊണ്ടും സ്വന്തമായി കൃഷി ചെയ്തിടുന്നതിനുവേണ്ടി നടീൽ വസ്തുക്കൾ, വിത്തുപാക്കറ്റുകൾ എന്നിവ വിവിധ ഏജൻസികൾ, പത്രമാധ്യമങ്ങൾ എന്നിവ മുഖേന സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ കുടുംബങ്ങൾക്കുമായി വിതരണം ചെയ്തു. ഒരു കോടി ഇരുപത് ലക്ഷത്തോളം വിത്തു പാക്കറ്റുകൾ ആണ് രണ്ടു ഘട്ടങ്ങളിലായി സംസ്ഥാനത്ത് വിതരണം ചെയ്തത്. തരിശുനിലങ്ങൾ പരമാവധി കണ്ടെത്തി കൃഷി

വർഷത്തിൽ 22847.74 ഹെക്ടർ സ്ഥലം കൃഷിയോഗ്യമാക്കി .

പ്രാദേശികഫലവർഗങ്ങളുടെയും വിദേശ ഫല വർഗ്ഗങ്ങളുടെയും വ്യാപനം സാധ്യമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് ഒരുക്കോടി ഫലവൃക്ഷതൈകളുടെ വിതരണവും പരിപാലനവും എന്ന പദ്ധതി ആരംഭിച്ചത്. 132 ലക്ഷം ഫലവൃക്ഷതൈകൾ വിതരണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

2. നെൽ കൃഷി വികസനം

1992 ചിങ്ങം 1 മുതൽ 1993 ചിങ്ങം 1 വരെ സംസ്ഥാനം നെൽവർഷമായി ആചരിച്ചു. തരിശുകിടന്നിരുന്ന ഭൂമിയിൽ കൃഷിയിറക്കുന്നതിനുള്ള ഫലവത്തായ ഇടപെടലുകൾ നടത്തിയതിന്റെ ഭാഗമായി 50,000 ഏക്കർ തരിശുനിലങ്ങൾ ഇതിനകം കതിരണിഞ്ഞു. സുസ്ഥിര നെൽകൃഷി വികസനം, തരിശുനില കൃഷി, കരനെൽകൃഷി, ഒരൂപ്പു നിലങ്ങളിൽ ഇരൂപ്പു കൃഷി, സവിശേഷ ഇനങ്ങളുടെ കൃഷി പ്രോത്സാഹനം, നെൽവികസന ഏജൻസികൾക്ക് ധനസഹായം, മിനി/ചെറുകിട റൈസ് മില്ല്കളുടെ സ്ഥാപനം, രജിസ്റ്റേർഡ് വിത്തുൽപ്പാദന പദ്ധതി എന്നീ വിവിധ ഘടകങ്ങളിലൂടെയാണ് നെൽ കൃഷി വികസനത്തിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രാവർത്തികമാക്കിയത്.

തരിശായിക്കിടന്നിരുന്ന ആറന്മുള, മെത്രാൻ കായൽ, ആവളപാണ്ടി, തഴവ കായൽ പുഞ്ച, മുട്ടത്ത് വടക്കുവശം പായിപ്പാടുതറ, മയിൽ കീഴാലം പാടശേഖരം, മാലിക്കരി, മധുരവേലി പടിഞ്ഞാറേ പാടശേഖരം, വി.എം.കെ. പാടശേഖരം, വെളിയന്നൂർ ചല്ല്പി, കോയിലാണ്ടി, വടക്കുംപുറം കിഴക്കുംപുറം പാടശേഖരം, തേരേറ്റുകായൽ കോൾപടവ്, കീഴാൽ പാടശേഖരം, റാണിചിത്തിരക്കായൽ എന്നീ പ്രദേശങ്ങളിൽ കർഷകഗ്രൂപ്പുകളുടെ സഹായത്തോടെ നെൽകൃഷി പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിന് സാധിച്ചു. 2020-21 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ നെൽ വിസ്തൃതി 2.34 ലക്ഷം ഹെക്ടറിലേക്ക് എത്തിക്കാനായി. 2018 ഓഗസ്റ്റ് മാസത്തിലുണ്ടായ അതിരൂക്ഷമായ വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ പതിനായിരക്കണക്കിന് ഹെക്ടർ കൃഷി നശിച്ചിട്ടും പുനർജ്ജനി പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ പലയിടങ്ങളിലും നെൽകൃഷി വീണ്ടെടുക്കുകയും ചെയ്തു. 2019 ൽ പ്രളയം വീണ്ടും കാർഷിക കേരളത്തിൽ നാശനഷ്ടങ്ങൾ

വിതയ്ക്കുകയുണ്ടായിയെങ്കിലും തരിശുനിലങ്ങളിൽ നടത്തിയ വിവിധ ഇടപെടലുകൾ നെൽകൃഷിയുടെ വിസ്തൃതി കുറയാതെ പിടിച്ചു നിർത്തുവാൻ സഹായകമായി.

ചെറുകിട കർഷകർക്ക് സഹായകരമായ നിലയിൽ 430 ചെറുകിട അരിമില്ലുകളും, 17 സംസ്കരണ യൂണിറ്റുകളോടു കൂടിയ അരിമില്ലുകളും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതുവഴി ചെറുകിട കർഷകർക്ക് തങ്ങൾ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന നെല്ല് സംസ്കരിച്ച് പാടശേഖര സമിതികൾ മുഖേന തനത് ബ്രാൻഡിൽ വിപണിയിലെത്തിക്കുന്നതിന് സാധിച്ചു.

അഞ്ച് വർഷത്തിനുള്ളിൽ നെൽകൃഷി വിസ്തൃതി 1.96 ലക്ഷം ഹെക്ടറിൽ നിന്നും 2.31 ലക്ഷം ഹെക്ടറിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നതിന് വിവിധ ഇടപെടലുകളിലൂടെ സാധിച്ചു.

സംസ്ഥാന ഇൻസന്റീവ് ബോണസായി 8.80 രൂപ കൂടി നൽകി രാജ്യത്ത് തന്നെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന സംഭരണ വിലയായ 27.48 രൂപ നൽകി നെല്ല് സംഭരിക്കുന്നത് കേരളത്തിലാണ് (2020-21). കഴിഞ്ഞ 5 വർഷത്തിനുള്ളിൽ 28% ആണ് സംഭരണ വിലയിൽ വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. 2020-21 വർഷം 7.64 ലക്ഷം മെട്രിക് ടൺ റെക്കോർഡ് സംഭരണവും നടത്തുകയുണ്ടായി.. ഏപ്രിൽ മുതൽ സംഭരണ വില 28 രൂപ ആക്കിയിരിക്കുകയാണ്.

നെൽവയലുകൾ രൂപമാറ്റം വരുത്താതെയും തരിശ് ഇടാതെയും സംരക്ഷിക്കുന്ന നെൽവയൽ ഭൂവുടമകൾക്ക് റോയൽറ്റിനൽകുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. ഹെക്ടറിന് 2000 രൂപ നൽകുന്ന പദ്ധതി രാജ്യത്താദ്യമായി നടപ്പിലാക്കി..

നെൽകൃഷി വിസ്തൃതി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് പരിമിതികളുള്ള സാഹചര്യത്തിൽ കൃഷിസാന്ദ്രത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി നിലവിൽ ഒരു പൂ കൃഷി ചെയ്യുന്ന സാധ്യമായ പാടശേഖരങ്ങളിൽ ഇരുപ്പുകൃഷി ആക്കുന്നതിനായി പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കി. ഇപ്രകാരം ഓപ്പറേഷൻ കോൾ ഡബിൾ എന്ന പ്രത്യേക പദ്ധതി രൂപീകരിക്കുകയും തൃശൂർ ജില്ലയിലെ ആയിരത്തിലധികം ഹെക്ടർ കോൾ നിലങ്ങൾ ഇരുപ്പുവാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്തു. മറ്റു ജില്ലകളിലും ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു.

കേരളത്തിന്റെ ജൈവനെല്ലുറ എന്ന നിലയിൽ ഏറെ പാരിസ്ഥിതിക പ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്ന ഭൂപ്രദേശമാണ് ഉത്തര കേരളത്തിലെ കൈപ്പാട് നിലങ്ങൾ. ഉപ്പ് വെള്ളം കയറുന്ന ഈ തീരദേശ മേഖലയിൽ ഉല്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന വിശിഷ്ടമായ "കൈപ്പാട് അരി" ഭൗമസൂചികാപദവി

നേടിയട്ടുള്ളമാണ്. കൈപ്പാട് നെല്ലിന്റെ സംരക്ഷണത്തിനായി 2019-ൽ കൃഷി വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ കൈപ്പാട് ഏരിയ ഡെവലപ്പ്മെന്റ് സൊസൈറ്റി രൂപീകരിച്ചു.

3. പച്ചക്കറി വികസന പദ്ധതി

2015-16 കാലയളവിൽ സംസ്ഥാനത്ത് 46,500 ഹെ. സ്ഥലത്താണ് പച്ചക്കറി കൃഷി ചെയ്തിരുന്നത്. അക്കാലത്ത് ഉല്പാദനം 6.28 ലക്ഷം മെട്രിക് ടൺ ആയിരുന്നു. എന്നാൽ കഴിഞ്ഞ അഞ്ചു വർഷം കൊണ്ട് 2020-21 വർഷത്തോടെ പച്ചക്കറി കൃഷിയുടെ വിസ്തൃതി 1.02 ലക്ഷം ഹെക്ടർ ആയും ഉല്പാദനം 15.7 ലക്ഷം മെട്രിക് ടൺ ആയും വർദ്ധിച്ചു.

2017--18 മുതൽ ഓണത്തിന് വിഷരഹിതമായ പച്ചക്കറി വീട്ടുവളപ്പിൽ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി 'ഓണത്തിന് ഒരു മുറം പച്ചക്കറി' എന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. വീട്ടുവളപ്പിലെ പച്ചക്കറി കൃഷിക്കായി ഓരോ വർഷവും 65 ലക്ഷം കുടുംബങ്ങൾക്ക് പച്ചക്കറി വിത്ത് കിറ്റുകൾ നൽകി വരുന്നു. ഇതിനു പുറമെ 2018 ൽ പുനർജനനിയുടെ ഭാഗമായി ഒരു കോടി പച്ചക്കറിയെത്തകളും 77 ലക്ഷം പച്ചക്കറി വിത്ത് കിറ്റുകളും വിതരണം ചെയ്തു. കോവിഡ് 19 ലോക്ക്ഡൗൺ കാലയളവിൽ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ 50 ലക്ഷം വിത്തു പാക്കറ്റുകൾ റേഷൻ കടകൾ, വിവിധ ഏജൻസികൾ എന്നിവ മുഖേന വിതരണം ചെയ്തു. രണ്ടാം ഘട്ടത്തിൽ 70 ലക്ഷം വിത്തു പാക്കറ്റുകളും നൽകി.

538 സർക്കാർ / സ്വകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ തരിശായിക്കിടന്ന 463.6 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് പച്ചക്കറികൃഷി ചെയ്തതിലൂടെ 4916 ടൺ പച്ചക്കറി ഉല്പാദിപ്പിച്ചു.

വാണിജ്യാടിസ്ഥാനത്തിൽ ക്ലസ്റ്ററുകൾ, തരിശുനില കൃഷി, സ്റ്റാഗേർഡ് ക്ലസ്റ്ററുകൾ എന്നിവ മുഖേന 38602 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് പച്ചക്കറി കൃഷി നടപ്പിലാക്കി. കഴിഞ്ഞ 5 വർഷങ്ങളിലായി 5720 മഴമറകളും, 2971 ഫെർട്ടിലൈസർ യൂണിറ്റുകളും, 819 ഫാമിലി ഡ്രിപ്പ് ഇറിഗേഷൻ യൂണിറ്റുകളും, പച്ചക്കറി സംഭരണത്തിനായി 1536 സീറോ എനർജി കൂൾ ചേമ്പറുകളും സ്ഥാപിച്ചു.

2019-20, 2020-21 എന്നീ വർഷങ്ങളിൽ 4680 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് വികേന്ദ്രീകൃത ക്ലസ്റ്റർ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പച്ചക്കറി കൃഷി യൂണിറ്റുകൾക്ക് ധനസഹായം നൽകി. കഴിഞ്ഞ 5 വർഷങ്ങളിലായി 4652.1 ഹെക്ടർ തരിശു നിലങ്ങളിലാണ് പുതിയതായി പച്ചക്കറി കൃഷി ചെയ്തത്.

പച്ചക്കറി കൃഷിയിൽ സ്വയം പര്യാപ്തതയോടൊപ്പം വിഷവിമുക്ത പച്ചക്കറി ഉല്പാദനം ലക്ഷ്യമിട്ട് 2020 ജനുവരി ഒന്നു മുതൽ 2021 ഏപ്രിൽ (വിഷു) വരെയുള്ള 470 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ വിഷവിമുക്ത പച്ചക്കറി

സംസ്ഥാനത്തൊട്ടാകെ ലഭ്യമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ "ജീവനി - നമ്മുടെ കൃഷി, നമ്മുടെ ആരോഗ്യം" എന്ന പദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

നടീൽ മുതൽ വിളവെടുപ്പുവരെയുള്ള വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിൽ ജൈവ പച്ചക്കറി കൃഷിയ്ക്ക് അനുവർത്തിക്കേണ്ട കൃഷിമുറകൾ കൃഷി പാഠശാലയിലൂടെ കർഷകരിലേക്ക് എത്തിച്ചു വരുന്നു.

ആരോഗ്യത്തിനായി സുരക്ഷിതവും പോഷക സമൃദ്ധവുമായ ഭക്ഷണം ഉറപ്പു വരുത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനായി ആരോഗ്യ വകുപ്പ്, ഡയറ്റീഷ്യൻമാർ, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ജനപ്രതിനിധികൾ, കുടുംബശ്രീ യൂണിറ്റുകൾ, ഹരിത കേരള മിഷന്റെ ഉപഘടകമായ സുജലം സുഫലം, പ്രൈമറി ഹെൽത്ത് സെന്ററുകൾ, ആരോഗ്യക്യാമ്പുകൾ, കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹെൽത്ത് സെന്ററുകൾ, എന്നിവിടങ്ങളിൽ ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ നടത്തിവരുന്നു.

കേരളത്തിലെ എല്ലാ ജില്ല/ ബ്ലോക്ക്/ പഞ്ചായത്ത്/ മുൻസിപ്പാലിറ്റി/ കോർപ്പറേഷനുകളിലെ ജനപ്രതിനിധികളുടെ വാസസ്ഥലത്തോ അംഗീകാരമുള്ള മാധ്യമ പ്രവർത്തകരുടെ വാസസ്ഥലത്തോ അവർക്കു സീകാര്യമായ മറ്റ് ഇടങ്ങളിലോ, ജൈവ രീതിയിലുള്ള പോഷകപ്രദർശനത്തോടും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

കർഷകരുടെ കൈവശമുള്ള നാടൻ വിത്തുകൾ പരസ്പരം കൈമാറുന്നതിനായുള്ള വിത്ത് കൈമാറ്റ കൂട്ടായ്മ യിലൂടെ പരമ്പരാഗത പച്ചക്കറി ഇനങ്ങളുടെ കൃഷി 565 ഹെക്ടറിൽ ആരംഭിക്കുകയുണ്ടായി.

ഉല്പാദനോപാധികളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഫാമുകൾ, 'എ' ഗ്രേഡ് ക്ലസ്റ്റർ മാർക്കറ്റുകൾ, ബ്ലോക്ക് ലെവൽ നഴ്സറികൾ, ഇടത്തരം നഴ്സറികൾ, അഗ്രോ സർവ്വീസ് സെന്ററുകൾ, കാർഷിക കർമ്മസേനകൾ എന്നിവ മുഖാന്തിരം പച്ചക്കറി വിത്തും തൈകളും ഉല്പാദിപ്പിച്ചു. ഇപ്രകാരം 8 ലക്ഷം വിത്തുപായ്കുകളും 488 ലക്ഷം പച്ചക്കറി തൈകളും വിതരണം ചെയ്യുകയുണ്ടായി.

ശീതകാല പച്ചക്കറികളുടെ ഹബ്ബ് ആയി വട്ടവട കാന്തല്ലൂർ മേഖലകളെ മാറ്റുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു.

365 ദിവസവും പച്ചക്കറി കൃഷി ചെയ്യാൻ പറ്റുന്ന സംവിധാനമാണ് മഴമറകൾ. കഴിഞ്ഞ വർഷം 1337 മഴമറ യൂണിറ്റുകളാണ് സംസ്ഥാനത്ത് സ്ഥാപിച്ചത്. ആകെ 1 ലക്ഷം മീറ്റർ സ്ക്വയർ വിസ്തൃതി.

പച്ചക്കറി കർഷകരെ വിലതകർച്ചയിൽ നിന്നും രക്ഷിക്കുന്നതിനായി 16 ഇനം പഴം പച്ചക്കറികൾക്ക് 2020 നവംബർ മാസം മുതൽ താങ്ങുവില പ്രഖ്യാപിച്ചു. 2712 കർഷകർക്ക് 3.021 കോടി രൂപ അടിസ്ഥാന വില പദ്ധതി പ്രകാരം വിതരണം ചെയ്തു.

മരച്ചീനി, ചേന, ചേമ്പ്, കാച്ചിൽ എന്നീ കിഴങ്ങു വർഗ്ഗ വിളകളുടെ വ്യാപനം /കേരളത്തിലെ 14 ജില്ലകളിലും തിരഞ്ഞെടുത്ത സീഡ് വില്ലേജുകൾ വഴി, കേന്ദ്ര കിഴങ്ങു വർഗ്ഗ വിള ഗവേഷണ കേന്ദ്രം (CTCRI) - യുടെ സഹകരണത്തോടെ നടപ്പിലാക്കി.. കൂടാതെ ആദിവാസി മേഖലകളായ പുത്തൂർ, ഉറങ്ങാട്ടിരി, മാങ്കുളം, മാനന്തവാടി, തവിത്താൽ എന്നിവിടങ്ങളിൽ 250 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്തും കിഴങ്ങുവിള കൃഷി വ്യാപിപ്പിച്ചു.

പയറു വർഗ്ഗ വികസനത്തിനായി എല്ലാ ജില്ലകളിലും ഉഴുന്ന്, മറ്റ് പയർ വർഗ്ഗ വിളകൾ എന്നിവ രണ്ടാം കൃഷിക്കു ശേഷം കൃഷി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി.

4. നാളികേര വികസന പദ്ധതികൾ

കേരഗ്രാമം പദ്ധതി പ്രകാരം 2016-17 മുതൽ 2020-21 കാലയളവിൽ 250 ഹെക്ടർ വീതമുള്ള 251 കേരഗ്രാമങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്ത് കേരകൃഷി നടപ്പിലാക്കി.

അത്യുത്പാദന ശേഷിയുള്ള കുറിയ ഇനം തെങ്ങുകളുടെ ശാസ്ത്രീയ കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി 2017-18, 2018-19, 2019-20 വർഷങ്ങളിൽ 50 സെന്റ് വീതമുള്ള 2194 മാതൃക പ്രദർശനത്തോട്ടങ്ങൾ കർഷകരുടെ കൃഷിയിടങ്ങളിലും 98 മാതൃക പ്രദർശനത്തോട്ടങ്ങൾ കൃഷി വകുപ്പ് ഫാമുകളിലും സ്ഥാപിച്ചു.

തെങ്ങുകളെ ബാധിക്കുന്ന കീടരോഗങ്ങൾക്കെതിരെ പ്രതിരോധ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ക്യാമ്പയിൻ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി 1084 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് സംയോജിത കീടരോഗ നിയന്ത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തി.

കാസർഗോഡ് കേന്ദ്ര തോട്ടവിള ഗവേഷണകേന്ദ്രവുമായി സഹകരിച്ച് നാളികേര വികസനത്തിനായി 269.2426 ലക്ഷം രൂപയുടെ 3 വർഷക്കാലത്തെ പദ്ധതി പൂർത്തിയായി.

SCP/TSP ഇനങ്ങളിലായി നാളികേര കൃഷിയും നാളികേര ഉൽപ്പന്നങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള ബ്ലോക്ക്തല പരിശീലന പരിപാടി, പ്രദർശനത്തോട്ടങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതി, പ്രായാധിക്യവും രോഗവും മൂലം ഉല്പാദനക്ഷമത കുറഞ്ഞ തെങ്ങുകൾ വെട്ടിമാറ്റി പുതിയവ നടുന്നതിനും ബാക്കി നിലനിൽക്കുന്ന തെങ്ങുകളെ ശാസ്ത്രീയമായി പരിപാലിക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള പദ്ധതിയും നാളികേര വികസനത്തിനായി കൃഷി വകുപ്പ് നടപ്പാക്കി വരുന്നുണ്ട്.

സംസ്ഥാനത്തെ കേരകൃഷിയുടെ വിസ്തൃതി വർദ്ധിപ്പിക്കുക, നാളികേരത്തിന്റെ ഉല്പാദനം, ഉല്പാദനക്ഷമത എന്നിവ വർദ്ധിപ്പിക്കുക, സംയോജിത വിള പരിപാലനമുറകളിലൂടെ നാളികേര കൃഷിയുടെ സംരക്ഷണവും അഭിവൃദ്ധിയും ഉറപ്പ് വരുത്തുക എന്നിവ ലക്ഷ്യമിട്ട് 2018 മുതൽ 2028 വരെ നീളുന്ന 10 വർഷത്തെ വികസന കാഴ്ചപ്പാടോടുകൂടി 'നാളികേര വികസന കൗൺസിൽ' സംസ്ഥാനത്ത് രൂപീകരിച്ച 'കേരകേരളം സമൃദ്ധകേരളം' എന്ന പദ്ധതി പ്രകാരം സംസ്ഥാനത്തെ പഞ്ചായത്തുകളിലെ എല്ലാ വാർഡുകളിലും 75 തെങ്ങിൻ തൈ വീതം വിതരണം ചെയ്യുന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു.. ഈ പദ്ധതി പ്രകാരം കഴിഞ്ഞ സാമ്പത്തിക വർഷം വരെ 1043992 തെങ്ങിൻ തൈകൾ വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ കുട്ടനാട് ആർ ബ്ലോക്കിൽ ബണ്ടുകളിൽ തെങ്ങിൻ തൈകൾ സൗജന്യമായി വച്ചു പിടിപ്പിക്കുന്ന പദ്ധതിയും വകുപ്പ് ആരംഭിച്ചു. അപ്രകാരം 10500 നെടിയ ഇനം തെങ്ങിൻ തൈകൾ ബണ്ടുകളിൽ വച്ചു പിടിപ്പിച്ചു.

5. പ്രാദേശിക വിളകളുടെ വികസനവും ആദിവാസി മേഖലാ കൃഷിയും

പദ്ധതി പ്രകാരം ഓണാട്ടുകര പ്രദേശത്ത് എള്ള് കൃഷി പാലക്കാട് ജില്ലയിൽ നിലക്കടല ഇടുക്കി, പത്തനംതിട്ട ജില്ലകളിൽ കരിമ്പ് കൃഷി എന്നിവ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

അട്ടപ്പാടി പ്രദേശത്തെ ആദിവാസി മേഖലയുടെ സമഗ്രപുരോഗതിക്കായി മീല്ലറ്റ് വില്ലേജ് എന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുകയുണ്ടായി. പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ചെറുധാന്യങ്ങളും പയറുവർഗ്ഗങ്ങളും, പച്ചക്കറികളും അട്ടപ്പാടിയിലെ 45 ആദിവാസി ഊരുകളിലായി കൃഷി ചെയ്തു. കർഷകരുടെ ആവശ്യം

കഴിഞ്ഞ് അധികമായി ഉള്ള വിളവ്, സംഭരിച്ച് റാഗി പൗഡർ , റാഗി പൂട്ടുപൊടി, റാഗി കക്കീസ്, എന്നർജി ഡ്രിങ്ക് പൗഡർ,ലിറ്റിൽ മില്ലറ്റ് ഗ്രേയ്ൻ എന്നീ ഉല്പന്നങ്ങളാക്കി വിതരണം നടത്തി. തെരഞ്ഞെടുത്ത 5 മാതൃകാ ഊരുകളിൽ പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പുറമേ *ദീർഘകാല* വിളകളുടെ നടീൽ വസ്തുക്കളും, ധാന്യ സംഭരണത്തിന് 202 ധാന്യസംഭരണികളും വിതരണം ചെയ്തു. 2020-21 ൽ റീ ബിൾഡ് കേരള ഇനിഷ്യേറ്റീവ് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ചെറു ധാന്യങ്ങളുടെ കൃഷി 4-)ം വർഷവും തുടരുകയാണ്, ഊര ഉൽപ്പന്ന നിർമ്മാണ യൂണിറ്റിന്റെ പണി പൂർത്തിയായി വരുന്നു. 40 ഊരുകൾക്ക് ഇൻഡോസർട്ടിന്റെ ഓർഗാനിക് സർട്ടിഫിക്കേഷൻ നടപടികൾ പൂർത്തിയായി വരുന്നു.

ഇടുക്കി ജില്ലയിലെ ആദിവാസി മേഖലയായ തായണ്ണംകുടി ഊരിൽ 30 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് ചെറുധാന്യങ്ങളുടെ കൃഷി വ്യാപിപ്പിച്ചും പല ആദിവാസി വില്ലേജുകളിലായി 125 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് കിഴങ്ങ് വർഗ്ഗ കൃഷിയും ഭാഗികമായി നടപ്പിലാക്കി.

6. സുഗന്ധവിള വികസന പദ്ധതി

സംസ്ഥാനത്തെ പ്രധാനപ്പെട്ട സുഗന്ധവിളകളായ കുരുമുളക്, ജാതി, ഗ്രാമ്പൂ, ഇഞ്ചി, മഞ്ഞൾ എന്നിവയുടെ കൃഷികൾക്ക് ഈ പദ്ധതി മുഖേന ധനസഹായം നൽകി. കുരുമുളകിന്റെ പ്രത്യേക വികസനത്തിനായുള്ള ഇടുക്കി പാക്കേജം ഈ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഈ പദ്ധതിയിൻ കീഴിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ കുരുമുളക് കൃഷി ഉള്ള ഇടുക്കിവില്ലേജിന് കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം നൽകി ഓരോ വർഷവും 3500 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് കുരുമുളക് വ്യാപനം/പുനരുദ്ധാരണം, 200 ഹെക്ടറിൽ ഇഞ്ചി/നെൽകൃഷി വ്യാപനം, ജാതി, ഗ്രാമ്പൂ കൃഷി വ്യാപനം എന്നിവയ്ക്ക് കർഷകർക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നു. 5 വർഷത്തിനുള്ളിൽ പുതുതായി 10000 ഹെക്ടർ കുരുമുളക് കൃഷി, 10453 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് പുനരുദ്ധാരണം, 1679 ഹെക്ടറിൽ ജൈവ കുരുമുളക് കൃഷി എന്നിവയ്ക്ക് ധനസഹായം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

7. പുനരാവിഷ്കരിച്ച സംസ്ഥാന വിള ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി

നിലവിൽ വിളയുടെ വിപണി മൂല്യത്തോടുള്ള നിലക്കുന്ന രീതിയിൽ വിളനാശത്തിന് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുന്നു. വാഴ ഒന്നിന് 50 രൂപയിൽ നിന്നും 300 രൂപയായും, നെല്ലിന് ഹെക്ടർ ഒന്നിന് 15,000/- രൂപയിൽ നിന്ന് 35,000/- രൂപയായും വർദ്ധിപ്പിച്ചു. ഇഞ്ചി ഹെക്ടർ ഒന്നിന് 40,000/- രൂപയിൽ നിന്ന് 80,000/- രൂപയായും മഞ്ഞൾ ഹെക്ടർ ഒന്നിന് 40,000/- രൂപയിൽ നിന്ന് 60,000/- രൂപയായും, കാപ്പിച്ചെടി ഒന്നിന് കേവലം 75/- രൂപയായിരുന്നത് 350/- രൂപയായും വർദ്ധിപ്പിച്ചു. അതേസമയം പ്രീമിയം തുകയിൽ കാര്യമായ മാറ്റമൊന്നും വരുത്തിയിട്ടില്ല.

ഇത്തരത്തിൽ പദ്ധതി ആകർഷകമായ രീതിയിൽ നടപ്പിലാക്കിയതോടെ ഓരോ വർഷവും പദ്ധതി അംഗമാകുന്ന കർഷകരുടെ എണ്ണത്തിലും വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. 2019-20 ൽ 427739 കർഷകർ പദ്ധതിയിൽ ചേരുകയും 6.04 കോടി രൂപ പ്രീമിയമായി അടക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രസ്തുത കാലയളവിൽ കൃഷി നാശം സംഭവിച്ച 84716 കർഷകർക്ക് 55.01 കോടി രൂപ വിള നാശത്തിന് ഇൻഷുറൻസ് ആനുകൂല്യമായി നൽകുകയും ചെയ്തു.

കോശ്നിലങ്ങൾ, കുട്ടനാട്, പാലക്കാട്, എന്നീ പ്രദേശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ നെൽകൃഷിക്ക് സംസ്ഥാനത്തെവിടെയും കീടരോഗബാധ മൂലമുണ്ടാകുന്ന വിളനാശത്തിന് ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ ഏർപ്പെടുത്തി.

കൂടാതെ കേന്ദ്ര സർക്കാർ സഹായത്തോടെ "പരിഷ്കരിച്ച കാലാവസ്ഥാധിഷ്ഠിത വിള ഇൻഷുറൻസ് " പദ്ധതിയും, "പ്രധാനമന്ത്രി ഫസൽ ഭീമാ യോജനയും സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

8.പ്രകൃതിക്ഷോഭ ദുരിതാശ്വാസം

വെള്ളപ്പൊക്കം, വരൾച്ച തുടങ്ങിയ പ്രകൃതിക്ഷോഭംമൂലം വിളനാശം സംഭവിച്ച കർഷകർക്ക് സമയബന്ധിതമായി നഷ്ടപരിഹാരം നൽകിവരുന്നു.

9. വയനാട് പാക്കേജ്

വയനാട് ജില്ലയിലെ കുരുമുളക് കൃഷിയുടെ വികസനത്തിനായി വിവിധ ഘടകങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി കർഷകർക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നു. പുതുതായി കുരുമുളകിന്റെ താങ്ങുമാരങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കുന്നതിന് ധനസഹായം, പുതുതായി കുരുമുളക് കൃഷി ചെയ്യുന്നതിന് ധനസഹായം, കുരുമുളക് തോട്ടങ്ങളുടെ സമഗ്രവികസനം, ദ്രുതവാട്ടത്തിനെതിരെ സംയോജിത കീടനിയന്ത്രണം, വികേന്ദ്രീകൃത കുരുമുളക് നഴ്സറികൾ സ്ഥാപിക്കൽ, സെക്കന്ററി/സൂക്ഷ്മ മൂലകങ്ങൾ/ജൈവകീടനാശിനികൾ എന്നിവയ്ക്ക് ധനസഹായം, മാതൃതോട്ടങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം, ഫാർമേഴ്സ് ഫീൽഡ് സ്കൂളുകൾ, കുരുമുളക് സമിതികളുടെ ശാക്തീകരണം തുടങ്ങിയ ഘടകങ്ങൾക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നു.

കഴിഞ്ഞ 5 വർഷങ്ങളിലായി (2016-17 മുതൽ 2020 ഡിസംബർ വരെ) 7772 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് സമഗ്ര കുരുമുളകുതോട്ട വികസന പരിപാടി നടപ്പിലാക്കി. 10,040 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് ദ്രുതവാട്ടത്തിനെതിരെയുള്ള സംയോജിത കീടനിയന്ത്രണമാർഗ്ഗങ്ങളും നടപ്പിലാക്കി.

മണ്ണു പര്യവേഷണ മണ്ണു സംരക്ഷണവകുപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ, മുളളൻകൊല്ലി, പുൽപ്പള്ളി, പുത്താടി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ കിണർ റീചാർജിംഗ്, സാമൂഹ്യവനവൽക്കരണം, ഗ്രീൻബെൽറ്റ് സ്ഥാപിക്കൽ, കാവു നട്ടുവളർത്തൽ, ലോഗ്ഡുഡ് ചെക്ക്ഡാം തുടങ്ങി നിരവധി വരൾച്ച ലഘൂകരണപദ്ധതികളാണ് നടപ്പിലാക്കിയത്.

10. വിള ആരോഗ്യപരിപാലനം

വിളകളെ ബാധിക്കുന്ന കീടരോഗബാധ, സസ്യപോഷണമൂലകങ്ങളുടെ ഏറ്റക്കുറച്ചിൽ മുതലായവ മൂലം വിളകൾക്കുണ്ടാകുന്ന നാശനഷ്ടങ്ങൾ ഫീൽഡ് തല നിരീക്ഷണത്തിലൂടെ കണ്ടെത്തി വിളകളുടെ സംരക്ഷണത്തിന് ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ യഥാസമയം കർഷകർക്ക് ലഭ്യമാക്കുകയെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടെ "വിള ആരോഗ്യപരിപാലന പദ്ധതി" നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. കൂടാതെ രാസകീട/കമിൾ നാശിനിയുടെ ഉപയോഗം കുറച്ചു ജൈവിക നിയന്ത്രണ മാർഗ്ഗങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

മാങ്കൊമ്പ് ആസ്ഥാനമാക്കി പ്രവർത്തിക്കുന്ന കേരള സെന്റർ ഫോർ പെസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് (KCPM) മുഖേന കുട്ടനാട് മേഖലയിൽ 45,000 ഹെക്ടർ നെൽകൃഷിക്ക് കീട നിരീക്ഷണ-നിയന്ത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. വിവിധതരം ജൈവനിയന്ത്രണ ഉപാധികൾ, ജൈവകീടനാശിനികൾ, കീടനിയന്ത്രണ കെണികൾ എന്നിവയുടെ ഉല്പാദനവും ഈ കേന്ദ്രത്തോടനുബന്ധിച്ച് നടന്നുവരുന്നു. കർഷകർക്ക് കീടനിയന്ത്രണമാർഗ്ഗങ്ങളെക്കുറിച്ചും ജൈവകീടനാശിനി ഉല്പാദനം എന്നിവയെ കുറിച്ചുള്ള വിജ്ഞാനവ്യാപന പ്രവർത്തനങ്ങളും കെസിപിഎം മുഖേന നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

KCPM ന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നെൽകൃഷിയിൽ നല്ല കാർഷിക മുറകളുടെ പ്രയോഗം (Good Agricultural Practices) , വ്യക്ഷായൂർവേദകൃത്യങ്ങളുടെ ഉപയോഗം, സീഡ് പെല്ലറ്റിംഗ്, ഡ്രോൺ ഉപയോഗിച്ചുള്ള മൂലക പ്രയോഗം, ഇക്കോളജിക്കൽ പെസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് എന്നിങ്ങനെ വിവിധ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ കുട്ടനാട്ടിലെ കൃഷിയിടങ്ങളിൽ കർഷക പരിശീലനാർത്ഥം നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

വിള ആരോഗ്യപരിപാലനത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഓരോ വർഷവും 100200 വരെ എലി നശീകരണ കാമ്പയിനുകൾ നടത്തുന്നു. 2018-19 ലെ വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ പശ്ചാത്തലത്തിൽ 769 എലി നശീകരണകാമ്പയിനുകളാണ് വിജയകരമായി നടപ്പിലാക്കിയത്.

11. പുനർജനനം

പ്രളയംമൂലം തകർന്നടിഞ്ഞ കാർഷിക മേഖലയുടെ പുനരുജ്ജീവനത്തിനായി ജില്ലകളിൽ 'പുനർജനനം' എന്ന പേരിൽ കാർഷിക മേഖലയുടെ പുനഃസൃഷ്ടിയ്ക്കായി അടിയന്തിര പ്രാധാന്യമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കി .

മഹാപ്രളയത്തിൽ കൃഷി നാശം സംഭവിച്ച കർഷകർക്ക് അർഹമായ നഷ്ടപരിഹാരം വിതരണം ചെയ്തു. കൃഷി സ്ഥലങ്ങളിൽ അടിഞ്ഞു കൂടിയ ചെളി, മണ്ണ്, പാറ, മറ്റ് അവശിഷ്ടങ്ങൾ എന്നിവ നീക്കം ചെയ്യുകയും ഉരുൾപൊട്ടൽ മൂലം കൃഷി നഷ്ടപ്പെട്ടവർക്കും സംസ്ഥാന വിള ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതിയിൽ അംഗങ്ങളായ കർഷകർക്കും അടിയന്തിരമായി നഷ്ടപരിഹാരവും ഇൻഷുറൻസ് നഷ്ടപരിഹാരവും നൽകി.

12.കൃഷി വകുപ്പ് ഫാമുകളിൽ നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതികളുടെ വിവരങ്ങൾ

കഴിഞ്ഞ 5 വർഷങ്ങളിലായി 63 ഫാമുകളിലൂടെ വൈവിധ്യമാർന്ന ഗുണമേന്മയുള്ള നടീൽ വസ്തുക്കൾ ഉല്പാദിപ്പിച്ച് സംസ്ഥാനത്തെ കർഷകർക്ക് നൽകി വരുന്നു. 33 സീഡ് ഫാമുകളിലൂടെ പ്രതി വർഷം ശരാശരി 500 ടൺ നെൽ വിത്ത് വിതരണം ചെയ്തു വരുന്നു. പരമ്പരാഗത നെല്ലിനങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും ജൈവ രീതിയിൽ ഉല്പാദിപ്പിച്ച് നൽകുന്ന ഫാമായി ആലുവ സ്റ്റേറ്റ് സീഡ് ഫാം വിത്തുത്പാദനത്തിൽ വേറിട്ടു നിൽക്കുന്നു.

പതിനഞ്ചോളം ഫാമുകളിൽ സംയോജിത കൃഷി രീതി അനുവർത്തിച്ചുകൊണ്ട് പശു, ആട്, കോഴി, താറാവ്, പന്നി, മത്സ്യം, തേനീച്ച, മണ്ണിരകമ്പോസ്റ്റ് എന്നിവ ഉല്പാദിപ്പിച്ച് വിറ്റുവരുന്നു. ഇതുവഴി ഫാമിന്റെ വരുമാനം വർദ്ധിക്കുക മാത്രമല്ല ജൈവകൃഷിയ്ക്ക് ആവശ്യമായ ജൈവവളങ്ങൾ ഫാമുകളിൽ തന്നെ ഉല്പാദിപ്പിക്കാനും സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.. ജീവാണു വളങ്ങൾ, ജൈവകീടനാശിനികൾ, സസ്യവളർച്ച ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്ന ജൈവമിശ്രിതങ്ങൾ, വളക്കൂട്ടുകൾ എന്നിവ ഉല്പാദിപ്പിച്ച് കർഷകർക്ക് നൽകി വരുന്നു.

സർക്കാർ ഫാമുകൾ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന പ്രദേശങ്ങളുടെ മനോഹാരിതയും ഫാമുകളുടെ വലിപ്പവും കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് ചില ഫാമുകളിൽ ഫാം ടൂറിസം ആരംഭിക്കുന്നതിന് നടപടികൾ എടുത്തുവരുന്നു.. കർഷകർക്കും, വിനോദസഞ്ചാരികൾക്കും ഫാം സന്ദർശിക്കുന്നതിനും നടീൽ വസ്തുക്കളും, മൂല്യവർദ്ധിത ഉല്പന്നങ്ങളും മറ്റും വാങ്ങുന്നതിനും സെയിൽസ് കൗണ്ടറുകളും ഉണ്ട്.

കഴിഞ്ഞ 5 വർഷങ്ങളിലായി 16.5 ലക്ഷം മുന്തിയയിനം തെങ്ങിൻ തൈകൾ കൃഷി വകുപ്പ് ഫാമുകളിൽ ഉല്പാദിപ്പിച്ച് കർഷകർക്ക് വിതരണം നടത്തി. 2021 നടീൽ സീസണിൽ 7.5 ലക്ഷം തെങ്ങിൻ തൈകൾ നാളികേര വികസന കൗൺസിൽ പദ്ധതി പ്രകാരം കർഷകർക്ക് നൽകുന്നതിന് ഫാമുകളിൽ സജ്ജമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പരമ്പരാഗത വിത്തുതേങ്ങാ സംഭരണ പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നും WCT ഇനവും തൃശ്ശൂർ, മലപ്പുറം, കണ്ണൂർ ജില്ലകളിലെ തെരഞ്ഞെടുത്ത മാതൃ വൃക്ഷങ്ങളിൽ കൃത്രിമ സങ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ സങ്കരയിനം വിത്തുതേങ്ങയും ശേഖരിച്ച് കൃഷി വകുപ്പു ന്യൂനികളിൽ പാകിയാണ് ഗുണമേന്മയുള്ള തെങ്ങിൻ തൈകൾ ഉല്പാദിപ്പിച്ച് വിതരണം നടത്തുന്നത്. 2021 വിത്തുതേങ്ങാ സംഭരണ കാലയളവിൽ 17.5 ലക്ഷം വിത്തുതേങ്ങ സംഭരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു. 5 വർഷമായി 33.13 ലക്ഷം WCT, 5.55 ലക്ഷം ഡ്വാർഫ്, 6.34 ലക്ഷം സങ്കരയിനം വിത്തുതേങ്ങകൾ ശേഖരിച്ചു. കേരളത്തിലെ കാർഷിക രംഗത്ത് സമഗ്രമായ മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കണമെന്ന സർക്കാർ നയങ്ങളിൽ ഒന്നാമത്തേതായ ഒരു കോടി ഫല വൃക്ഷതൈകളുടെ വിതരണത്തിനായി ഫലവൃക്ഷയിനങ്ങളുടെ 40 ലക്ഷം എണ്ണം ഗ്രാഫ്ലുകൾ, ലെയറുകൾ മറ്റു നടീൽ വസ്തുക്കൾ എന്നിവ ഫാമുകളിൽ ഉല്പാദിപ്പിച്ച് വിതരണം നടത്തി. വരുന്ന നടീൽ സീസണിൽ വിതരണത്തിനായി ഫലവൃക്ഷങ്ങളുടെ 60 ലക്ഷം നടീൽ വസ്തുക്കൾ ഫാമുകൾ തയ്യാറായി വരുന്നു. കൂടാതെ അന്യംനിന്നു പോകുന്നതായി തിരിച്ചറിഞ്ഞ 100 ഇനം നാട്ടുമാവിനങ്ങളുടെ ഗ്രാഫ്ലുകൾ തയ്യാറാക്കി നൂറു ഗ്രാമങ്ങളിൽ മാനോപകൾ തയ്യാറാക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു.

കഴിഞ്ഞ 5 വർഷങ്ങളിൽ 2800 ടൺ നെൽ വിത്ത്, 171 ലക്ഷം വേരുപിടിപ്പിച്ച കുരുമുളക് തൈകൾ, 25 ലക്ഷം ടീഷ്യൂൾച്ചർ വാഴതൈകൾ, 40 ടൺ പച്ചക്കറി വിത്തുകൾ, 187 ടൺ കിഴങ്ങു വർഗ്ഗങ്ങളുടെ നടീൽ വസ്തുക്കൾ എന്നിവ ഉല്പാദിപ്പിച്ച് കർഷകർക്ക് വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതിനു പുറമെ പച്ചക്കറി, സുഗന്ധവ്യഞ്ജനങ്ങൾ, വാഴ, ഔഷധ സസ്യങ്ങൾ, ഫലവൃക്ഷതൈകൾ എന്നിവയുടെ നടീൽ വസ്തുക്കളും ഉൽപ്പാദിപ്പിച്ച് വിതരണം ചെയ്തു.

സംയോജിത കൃഷി വ്യാപകമാക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 20 ഫാമുകളിൽ അതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും വിവിധ കാർഷിക അനുബന്ധ യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുകയും

ചെയ്തു. നിലവിൽ 41 പശുക്കൾ, 8 കാളകൾ, 272 ആട്, 955 തേനീച്ച കോളനികൾ, 30 മുയൽ, 600 കൃബിക് മീറ്റർ വെർമി കമ്പോസ്റ്റ് യൂണിറ്റ്, 1435 കോഴികൾ, 20000 - 25000 വരെ മത്സ്യങ്ങൾ എന്നിവ ഈ ഫാമുകളിലായി ഉണ്ട്.

13. ജൈവകൃഷിയും ഉത്തമ കൃഷിമുറകളും

കേരളത്തിൽ ലഭ്യമാകുന്ന പച്ചക്കറികളിൽ നല്ല ശതമാനം മറ്റു സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നു വരുന്നതും അമിതമായ കീടനാശിനി പ്രയോഗത്താൽ വിഷലിപ്തമായതുമാണ്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ പച്ചക്കറി കൃഷിയിൽ സ്വയം പര്യാപ്തത കൈവരിക്കാനും വിഷമുക്തമായ പച്ചക്കറി ഉത്പാദിപ്പിക്കാനും ലക്ഷ്യമിട്ട് 2010 മുതൽ കൃഷിവകുപ്പ് ജൈവകൃഷിയും ഉത്തമ കൃഷിമുറകളും പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു.

14. ഇ-പോർട്ടലും നല്ല കൃഷി മുറകൾ പിൻതുടരുന്ന കർഷക ഗ്രൂപ്പുകളുടെ സംസ്ഥാനതലത്തിലുള്ള ശൃംഖല സോഫ്റ്റ് വെയർ വികസനവും നെറ്റ് വർക്കിങ്ങും

കൃഷി വകുപ്പ് കർഷകർക്കായി വികസിപ്പിച്ച മൊബൈൽ ആപ്പാണ് 'കാർഷിക വിവര സങ്കേതവും ഇ-വിപണി ആപ്ലിക്കേഷനും'. കാർഷിക വിവരസങ്കേതത്തിന്റെ മൊബൈൽ ആപ്പ് ആയ ഇ-വിപണി മൊബൈൽ ആപ്പ്, പോർട്ടലുകളായ www.krishi.info, [karshikavivarasanketham oruviralthumpil](http://karshikavivarasanketham.oruviralthumpil), call centre No.1800-425-1661, Whatsapp Call Centre 9447051661 തുടങ്ങിയവയിലൂടെയും വിപണി സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ കർഷകർക്ക് നൽകുന്നു. കർഷകർക്ക് ഡിജിറ്റൽ മാധ്യമങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് ആധുനിക കാർഷിക ശാസ്ത്രീയ പരിചരണ മുറകൾ പരിചയപ്പെടുത്തുന്നതിലേയ്ക്കായി ഓൺലൈൻ ഫാർമേഴ്സ് ഫീൽഡ് സ്കൂൾ കാർഷിക വിവരസങ്കേതത്തിലൂടെ നടത്തുകയുണ്ടായി. kisan.gov.in എന്ന കർഷക രജിസ്ട്രേഷൻ പോർട്ടലിൽ 19.65 ലക്ഷം കർഷകരെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

സുഭിക്ഷ കേരളത്തിന്റെ ഭാഗമായി വിവിധ പദ്ധതികൾ ഒരു കുടക്കീഴിൽ കൊണ്ടു വരിക എന്ന ആശയത്താൽ www.aims.kerala.gov.in എന്ന രജിസ്ട്രേഷൻ പോർട്ടൽ കർഷകർക്കായി ആരംഭിച്ചു. വിവിധ കൃഷികൾക്കുള്ള അപേക്ഷകൾ, വിള ഇൻഷുറൻസ് അപേക്ഷ , പ്രകൃതിക്ഷോഭ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനുള്ള അപേക്ഷ,നെൽ വയൽ റോയൽറ്റി അപേക്ഷ, പച്ചക്കറി കർഷകർക്കുള്ള അടിസ്ഥാന വില ആനുകൂല്യത്തിനുള്ള അപേക്ഷ എന്നിവയെല്ലാം ഈ വെബ് പോർട്ടലിലൂടെ കർഷകർക്ക് അപ് ലോഡ് ചെയ്യാവുന്നതാണ്. AIMS െന്ന മൊബൈൽ ആപ്പ് ഡൗൺലോഡ് ചെയ്ത് ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ആപ്പ് ഗൂഗിൾ പ്ലേ സ്റ്റോറിലും ലഭ്യമാണ്. നാളിതുവരെ AIMS പോർട്ടലിൽ **357679** കർഷകർ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട് .

15.ഓഫീസ് ഓട്ടോമേഷനും ഐറ്റി സാങ്കേതിക വിദ്യയും

കൃഷിവകുപ്പിൽ ഇ-ഓഫീസ് സംവിധാനം, വിർച്വൽ ക്ലാസ് മുറികൾ എന്നിവ ഒരുക്കുന്നതിനും സമഗ്രമായ ഒരു വിവരശേഖരണ-സംഗ്രഹണ സംവിധാനം (മാനേജ്മെന്റ് ഇൻഫർമേഷൻ സിസ്റ്റം) തയ്യാറാക്കൽ, കർഷകരുടെ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടുകളിലേക്ക് കേന്ദ്രീകൃത ഡിബിടി സംവിധാനം വഴി ധനസഹായം നൽകൽ തുടങ്ങിയവയാണ് ഈ പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ. ജീവനക്കാരുടെ പ്രവർത്തനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിലൂടെ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്തുക, സമയലാഭം കൈവരിക്കുക, സുതാര്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്നിവയും, സുസ്ഥിരമായ കൃഷി വികസനത്തിനായി കർഷകരെ തയ്യാറാക്കുക, കർഷകരിലേക്കുള്ള വിവരവിജ്ഞാനവ്യാപനം ശക്തിപ്പെടുത്തുക, സമയബന്ധിതമായും കൃത്യതയോടും കൂടി കർഷകർക്ക് ധനസഹായങ്ങൾ നേരിട്ട് ലഭ്യമാക്കുക എന്നിവ ഈ പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിലൂടെ കൈവരിക്കുന്നതിന് കഴിഞ്ഞു.

കർഷകർക്കും പൊതുജനങ്ങൾക്കും മേലുദ്യോഗസ്ഥർക്കും കൃഷി ഉദ്യോഗസ്ഥരെ ബന്ധപ്പെടുന്നതിനായി എല്ലാ ഓഫീസുകളിലും എല്ലാ ഗസറ്റഡ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും സ്ഥിരമായി BSNL മൊബൈൽ നമ്പർ നൽകുകയും ആയത് വെബ്സൈറ്റിൽ ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

കർഷകരുടെ വിവിധ പ്രശ്നങ്ങൾ കൃഷിമന്ത്രിയുമായി നേരിട്ട് സംവദിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ആധുനിക സാങ്കേതികവിദ്യകൾ ഉപയോഗിച്ച് SFAC യുടെ സഹകരണത്തോടെ എല്ലാ മാസത്തിലേയും ആദ്യ ബുധനാഴ്ച വൈകുന്നേരം 'കൃഷിമന്ത്രി വിളിപ്പറത്ത്' എന്ന പ്രത്യേക ഫോൺ-ഇൻ പരിപാടി നടത്തുകയുണ്ടായി .

16 കർഷകസഭയും ഞാറ്റുവേല ചന്തയും

ഞാറ്റുവേല അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള പരമ്പരാഗത കൃഷിരീതി കർഷകർക്ക് ഒരു മുതൽകൂട്ടാണ്. ഈ കാലയളവിൽ ഗുണമേന്മയുള്ള നടീൽ വസ്തുക്കളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും കൃഷി വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതികളെ സംബന്ധിച്ച് അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും സംസ്ഥാനമൊട്ടാകെ വാർഡുതലത്തിൽ 2018-19 സാമ്പത്തിക വർഷം മുതൽ കർഷകസഭയും അതോടനുബന്ധിച്ച് ഞാറ്റുവേല ചന്തയും നടത്തി വരുന്നു. തിരുവാതിര ഞാറ്റുവേല സീസണിലാണ് ഇതു സംഘടിപ്പിച്ചു വരുന്നത്.

17.വിലസ്ഥിരതയ്ക്ക് വേണ്ടിയുള്ള വിപണി ഇടപെടൽ

ഉത്സവകാലങ്ങളിൽ ഗുണമേന്മയുള്ള പച്ചക്കറികൾ കുറഞ്ഞ വിലയിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി ഓണസമൃദ്ധി, വിഷുക്കണി എന്നീ പേരുകളിൽ പഴം-പച്ചക്കറി ചന്തകൾ സംഘടിപ്പിച്ചു വരുന്നു. ഇത്തരം വിപണികളിൽ കർഷകരിൽ നിന്നും സംഭരിച്ച നാടൻ ഇനങ്ങൾക്ക് 10 ശതമാനവും GAP സർട്ടിഫൈഡ് ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്ക് 20 ശതമാനവും പൊതുവിപണിയിലെ സംഭരണ വിലയേക്കാൾ അധികവില നൽകിയാണ് സംഭരിക്കുന്നത്. ഇത്തരത്തിൽ സംഭരിക്കുന്ന ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ പൊതുവിപണിയിലുള്ളതിനേക്കാൾ യഥാക്രമം 30 ശതമാനവും 10 ശതമാനവും വിലക്കുറവിൽ ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഓണക്കാലത്ത് കൃഷി വകുപ്പ്, ഹോർട്ടികോർപ്പ്, വി.എഫ്.പി.സി.കെ. എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ 'ഓണസമൃദ്ധി' എന്നപേരിൽ 2016-17 വർഷം മുതൽ പഴം-പച്ചക്കറി വിപണികൾ നടത്തി വരുന്നു. വിഷു ഈസ്റ്റർ സമയത്ത് പ്രത്യേകം വിപണികളും അഞ്ചു വർഷമായി സംഘടിപ്പിച്ചു വരുന്നു സംസ്ഥാനത്തുടനീളം ഏകദേശം ആയിരത്തോളം വിപണികളാണ് ഇത്തരത്തിൽ ഉത്സവ സീസണുകളിൽ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നത് .

കാർഷിക ഉല്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ പ്രവർത്തനവും കർഷകർ ,വിപണികൾ, ഉപഭോക്താക്കൾ എന്നിവരെ ബന്ധിപ്പിച്ച് കാർഷിക ശൃംഖലയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി തൃശ്ശൂർ ജില്ലയിൽ പൈലറ്റ് പ്രോജക്ട് ആയി ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു നൂതന ആശയമാണ് 'കർഷക മിത്ര' പദ്ധതി. കാർഷിക വിഭവങ്ങളുടെ ഉൽപാദനം കൂടാതെ, വീട്ടുവളപ്പിൽ അധികമായി ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്ന വിഭവങ്ങളുടെ സംഭരണം, വിപണനം, ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ന്യായമായ വിലയിൽ ഗുണമേന്മയേറിയ നാടൻ കാർഷിക വിഭവങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും 'കർഷകമിത്ര'കൾ സഹായിക്കുന്നു. 55 കർഷക മിത്രകൾ തൃശ്ശൂർ ജില്ലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ലോക്ക് ഡൗൺ കാലയളവിൽ ചെറുകിട കർഷകരിൽ നിന്നും 20 ടണ്ണോളം ഉല്പന്നങ്ങൾ സംഭരിച്ച് വിപണനം നടത്തുകയുണ്ടായി.

കാർഷികോല്പന്നങ്ങൾ നേരിട്ട് ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് നല്കുന്നതിന് കർഷകർക്ക് അവസരം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി പഴം-പച്ചക്കറി, ചെറു ധാന്യങ്ങൾ പരമ്പരാഗതവും എളുപ്പം നശിച്ചുപോകുന്നതുമായ കാർഷിക ഉല്പന്നങ്ങൾ, എന്നിവയുടെ വിപണനത്തിനായി സംസ്ഥാനത്ത് ആകെ 1000 ആഴ്ച്ച ചന്തകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

നാളികേരത്തിന് ന്യായമായ വില ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനായി സംസ്ഥാന സർക്കാർ കൃഷിഭവനകൾ മുഖേന കേരഫെഡിന്റെ സഹകരണത്തോടെ 2016-17 വർഷത്തിൽ പച്ചതേങ്ങ സംഭരണ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. ഒരു കിലോ പച്ചനാളികേരത്തിന് 25/- രൂപ എന്ന നിരക്കിലാണ് കേരഫെഡ് സംഭരണം നടത്തിയത്. സംസ്ഥാനത്തെ 12 ജില്ലകളിലെ 382 കൃഷി ഭവനങ്ങളിലൂടെ 132998 ടൺ നാളികേരം കേരഫെഡ് സംഭരിക്കുകയും ചെയ്തു. 2017-18, 2018-19 വർഷങ്ങളിൽ നാളികേരത്തിന്റെ മാർക്കറ്റ് വില വർദ്ധിച്ചതിനാൽ സംഭരണം നടത്തിയിരുന്നില്ല. 2019-20 വർഷം നാളികേര വില താഴ്ന്ന സാഹചര്യത്തിൽ കിലോയ്ക്ക് 27 രൂപ എന്ന വർദ്ധിപ്പിച്ച നിരക്കിൽ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ മുഖേന പദ്ധതി പുനരാരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു.

റബ്ബർ പ്രൊഡക്ഷൻ ഇൻസെന്റീവ് പദ്ധതി പ്രകാരം കിലോയ്ക്ക് 150 രൂപ താങ്ങുവില കണക്കാക്കിയാണ് പദ്ധതി ആനുകൂല്യം നൽകി വരുന്നത്. കഴിഞ്ഞ മൂന്ന് വർഷങ്ങളിലായി യഥാക്രമം 196.43 കോടി, 359 കോടി, 218 കോടി രൂപയുടെ ധനസഹായം കൃഷി വകുപ്പിൽ നിന്നും ബന്ധപ്പെട്ട അക്കൗണ്ടുകളിലേയ്ക്ക് ക്രെഡിറ്റ് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

18. മൂല്യവർദ്ധനവിനുള്ള പദ്ധതി

കാർഷിക സംസ്കരണത്തിലൂടെയും മൂല്യവർദ്ധനവിലൂടെയും വരുമാന വർദ്ധനവ് എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ 'വൈഗ' എന്ന അന്താരാഷ്ട്ര ശില്പശാല 2016 ൽ തിരുവനന്തപുരത്തും, 2017, 2018, 2020, 2021 എന്നീ വർഷങ്ങളിൽ തൃശ്ശൂരിൽ വെച്ചും സംഘടിപ്പിച്ചു. ദേശീയ അന്തർദേശീയതലങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വിദഗ്ദ്ധരും, കർഷകരും, സംരംഭകരും വൈഗയിൽ പങ്കെടുത്തു വരുന്നു. കർഷകരിലും യുവാക്കളിലും കാർഷിക സംരംഭകത്വം വളർത്തുന്നതിനും ഈ പരിപാടി വലിയ പങ്കുവഹിച്ചു.

19. കർഷക ക്ഷേമനിധി ബോർഡ്

കർഷകർക്കുവേണ്ടി മാത്രമായി രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട രാജ്യത്തെ ആദ്യത്തെ കർഷക ക്ഷേമ ബോർഡാണ് കേരളത്തിൽ സ്ഥാപിതമായത്.. ബോർഡിന്റെ ആസ്ഥാന മന്ദിരം തൃശ്ശൂരിൽ 2021 ഫെബ്രുവരി മാസം തുറന്നു.

20. റീബിൽഡ് കേരള ഇനിഷ്യേറ്റീവ് പദ്ധതികൾ

കാർഷിക മേഖലയിൽ 486 കോടിയുടെ പദ്ധതികൾക്കാണ് റീബിൽഡ് കേരള ഇനിഷ്യേറ്റീവ് ഭാഗമായി അനുമതി ലഭിച്ചത് .തൃശ്ശൂർ കോൾ മേഖലാ വികസനത്തിനായുള്ള 298 കോടിരൂപയുടെ

പദ്ധതി കൂടാതെ വെജിറ്റബിൾ & ഫ്രൂട്ട് പ്രമോഷൻ കൗൺസിലിന്റെ വിപണി വികസനത്തിന് 15 കോടി രൂപയുടെ പദ്ധതിക്കും അംഗീകാരം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. കർഷകരിൽ നിന്നും നേരിട്ട് പഴം - പച്ചക്കറികൾ സംഭരിച്ച്, പ്രാഥമിക സംസ്കരണം നടത്തി ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ മൂല്യവർദ്ധനവിലൂടെ പരമാവധി ലാഭം കർഷകർക്ക് തന്നെ ലഭ്യമാക്കുക എന്നതാണ് പദ്ധതികൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

കൈപ്പാട് നിലങ്ങളുടെ വികസനം(3 കോടി) കട്ടനാട്ടിലെ നെൽകൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും പാരിസ്ഥിതിക സംവിധാനം മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള പദ്ധതി (2.91 കോടി), ചെങ്ങന്നൂർ സമൃദ്ധി - തരിശ് രഹിത പദ്ധതി (10 കോടി), നേര്യമംഗലം ഫാം വികസനം(10 കോടി), കാർഷിക കർമ്മ സേന ശാക്തീകരണം പദ്ധതി (5 കോടി) എന്നിവയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

ആദിവാസികളുടെ സമഗ്ര വികസനം മുന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ട് നടത്തപ്പെടുന്ന അതിരപ്പിള്ളി ട്രൈബൽവാലി പ്രോജക്ട് (7.9 കോടി), അട്ടപ്പാടി കാർഷിക പദ്ധതി (7.9 കോടി) എന്നിവയും വിപണികളുടെ വികസനത്തിനു വേണ്ടി വിഎഫ് പി സികെ മുഖാന്തിരം നടപ്പിലാക്കുന്ന മാർക്കറ്റ് നെറ്റ് വർക്ക് പദ്ധതി(15 കോടി), വയനാടിനെ പുഷ്പ കൃഷിയുടെ സെന്റർ ഓഫ് എക്സലൻസ് ആക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി (4 കോടി), മുണ്ടേരി ഫാം വികസനം(6 കോടി) എന്നിവയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

കോൾ മേഖലയുടെ സമഗ്ര വികസനം ലക്ഷ്യമിട്ടു കൊണ്ടുള്ള തൃശ്ശൂർ പൊന്നാനി കോൾ പാടങ്ങളുടെ വികസനത്തിന് 298 കോടിയുടെ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതോടെ കേരളത്തിന്റെ നെല്ലറയായി തൃശ്ശൂർ - പൊന്നാനി കോൾ മേഖലകളെ കൂടി മാറ്റുവാൻ സാധിക്കും.

അതിരപ്പിള്ളി ആദിവാസി സമൂഹത്തിന്റെ ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷയും ജീവന മാർഗ്ഗവും തനത് കാർഷിക വിഭവങ്ങളുടെ സംരക്ഷണവും ലക്ഷ്യമിട്ടു കൊണ്ട് റീബിൽഡ് കേരള ഇനിഷ്യേറ്റീവിന്റെ ഭാഗമായി ആരംഭിച്ച ത്രിവത്സര പദ്ധതിയാണിത്. സുഗന്ധവിളകളുടെ വ്യാപനം,ഉൽപ്പന്ന സംസ്കരണം, ബ്രാൻഡിംഗ്,വിപണനം, വനിത സംരംഭകത്വങ്ങൾ, തൊഴിൽ സേന, ജീവനോപാധികൾ എന്നിവയാണ് 10 കോടി രൂപയുടെ പദ്ധതിയിലെ പ്രധാന ഘടകങ്ങൾ. കൃഷിക്കൊപ്പം അനുബന്ധ സംരംഭങ്ങളായ കോഴി വളർത്തൽ , ആട് വളർത്തൽ, മത്സ്യകൃഷി, പശു വളർത്തൽ, കൂൺ കൃഷി, തേനീച്ച കൃഷി തുടങ്ങിയവയിൽ നിന്ന് കുറഞ്ഞത് 5 സംരംഭങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് ജൈവഗൃഹം എന്ന സംയോജിത കൃഷി പദ്ധതി. ഈ വർഗ്ഗം 14,676 ഗുണഭോക്താക്കളാണ് പദ്ധതിയിൽ അംഗങ്ങളായിട്ടുള്ളത്.. റീ ബിൽഡ് കേരളയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി 50 കോടി രൂപയാണ് പദ്ധതി വിഹിതം.

നിലവിലുള്ള 50 കാർഷികോത്പാദനകമ്പനികൾ ശാക്തീകരിക്കുന്നതിനും പുതുതായി 50 കമ്പനികൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൺസൾട്ടൻസി ഫീസ് ഉൾപ്പെടെ 60 ലക്ഷം വരെ കമ്പനികൾക്ക് ധനസഹായം ലഭിക്കും.

സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ബ്ലോക്കിലും കാർഷിക വിജ്ഞാനകേന്ദ്രം ആരംഭം കുറിച്ചു കഴിഞ്ഞു, കൃഷി ശാസ്ത്രജ്ഞർ പരീക്ഷണ ശാലകളിൽ നിന്നും പാടത്തേയ്ക്ക് എന്നതാണ് ഇതിന്റെ ആശയം. ഒരു ബ്ലോക്കിന് കീഴിലുള്ള വിജ്ഞാന വ്യാപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ കേരള കാർഷിക സർവ്വകലാശാലയിലെ ഒരു ശാസ്ത്രജ്ഞന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഈ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ നടക്കും.

കേരള ലാന്റ് ഡെവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ മുഖാന്തിരം 149 കുളങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്ത് നവീകരിച്ച് ഉപയോഗ യോഗ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈ വർഷം 14 കുളങ്ങൾ കൂടി നവീകരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു.

കൃഷി വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ ഫാം ഇൻഫർമേഷൻ ബ്യൂറോയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ കളർക്കോട് എന്ന സ്ഥലത്ത് ഒരു കമ്മ്യൂണിറ്റി റേഡിയോ സ്റ്റേഷൻ (എഫ് എം 90.0) ആരംഭിച്ചു. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ കീഴിൽ ഇത്തരത്തിലുള്ള ആദ്യത്തെ സംരംഭമാണിത്.

കൃഷി പണികൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി കാർഷിക കർമ്മ സേനകൾ നിലവിൽ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നുണ്ട്. നിലവിൽ 367 പഞ്ചായത്തുകളിലാണ് കർമ്മസേനകൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

കാർഷിക മേഖലയിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യവികസനത്തിന് വിശദമായ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി നൽകിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കേന്ദ്രം 4500 കോടി രൂപ അനുവദിക്കുകയുണ്ടായി. 3% പലിശ നിരക്കിൽ വായ്പാധിഷ്ഠിത പദ്ധതിയായിട്ടാണ് ഫണ്ട് ലഭ്യമാവുക.

വയനാട് ജില്ലയിലെ തെരഞ്ഞെടുത്ത 10 പഞ്ചായത്തുകളിലായി അവക്കാഡോ, പാഷൻ ഫ്രൂട്ട്, മാങ്കോസ്റ്റിൻ, ലിച്ചി, പപ്പായ എന്നീ പഴവർഗ്ഗങ്ങളുടെ വിസ്തൃതി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഫ്രൂട്ട് വില്ലേജ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ 600 ഹെക്ടർ പഴ വർഗ്ഗ വിളകൾ കൃഷി ചെയ്യുകയുണ്ടായി.

കാസർഗോഡ് ജില്ലയിൽ മാത്രമാണ് കവുങ്ങ് കൃഷിക്കായുള്ള പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയത്. യെല്ലോ ലീഫ് രോഗം ബാധിച്ച കവുണ്ടുകൾ വെട്ടിമാറ്റുന്നതിനും ,കവുങ്ങ് മുറിച്ചു മാറ്റിയതിനു പകരം പുതിയ തൈ നട്ടുന്നതിനും ധനസഹായം പദ്ധതി മുഖാന്തിരം നൽകി.

അനുബന്ധം - 2

നമ്പർ	വിളകൾ	ഇൻഷുർ ചെയ്യാൻ വേണ്ട വിളയുടെ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ എണ്ണം/വിസ്തീർണ്ണം	വിള ചെയ്യാൻ പ്രായം	ഇൻഷുർ വേണ്ട	അടയ്ക്കേണ്ട പ്രീമിയം		നഷ്ടപരിഹാര തോത്	
					പഴയ പ്രീമിയം	പുതിയ പ്രീമിയം	പഴയ നഷ്ടപരിഹാര തോത്	പുതിയ നഷ്ടപരിഹാര തോത്
1	തെങ്ങ്	10 എണ്ണം	ഒരാണ്ടിൽ കുറഞ്ഞത് 30 നാളികേരമെങ്കിലും കായ്ഫലം നൽകുന്ന തെങ്ങുകൾ	തെങ്ങ് ഒന്നിന് 2 രൂപ 1 വർഷത്തേക്ക് 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ച് അടച്ചാൽ തെങ്ങ് ഒന്നിന് 5 രൂപ	തെങ്ങൊന്നിന് ₹ 2- 1 വർഷത്തേക്ക് 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ച് അടച്ചാൽ തെങ്ങൊന്നിന് ₹ 5.	തെങ്ങ് ഒന്നിന് 1000 രൂപ	തെങ്ങൊന്നിന് ₹ 2,000	
2	കമുകി	10 മരങ്ങൾ	കായ്ഫലമുള്ളത്	ഒരു മരത്തിന് 1 രൂപ 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ച് അടച്ചാൽ മരം 1-ന് 2 രൂപ	ഒരു മരത്തിന് 1 വർഷത്തേക്ക് ₹ 1.50. 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ച് അടച്ചാൽ മരം 1-ന് ₹ 3.	ഒരു മരത്തിന് 100 രൂപ	ഒരു മരത്തിന് ₹ 200	
3	റബ്ബർ	25 എണ്ണം	കറയെടുക്കുന്ന മരങ്ങൾ	ഒരു മരത്തിന് 1 വർഷത്തേക്ക് 2 രൂപ 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ച് അടച്ചാൽ	ഒരു മരത്തിന് 1 വർഷത്തേക്ക് ₹ 3.	ഒരു മരത്തിന് 500 രൂപ	ഒരു മരത്തിന് ₹ 1,000	

				വർഷം ഒന്നിച്ച് 3 അടച്ചാൽ 5 രൂപ	ഒന്നിച്ചടച്ചാൽ ₹ 7.50 വർഷത്തേക്ക്		
4	കൂമാ വ്	5 മരങ്ങൾ	കായ്ഫലമുള്ളത്	ഒരു മരത്തിന് 1 വർഷത്തേക്ക് 2 രൂപ 3 രൂപ 5 വർഷത്തേക്ക്	ഒരു മരത്തിന് 1 വർഷത്തേക്ക് ₹ 3. 3 വർഷത്തേക്ക് ₹ 7.50	ഒരു മരത്തിന് 200 രൂപ	ഒരു മരത്തിന് ₹ 750
5	വാഴ (എ) ഏത്തൻ, കപ്പ (ബി) ഞാലിപ്പ വൻ (സി) മറ്റിനങ്ങൾ	10 എണ്ണം	നട്ട് കഴിഞ്ഞ് ഒരു മാസം മുതൽ 5 മാസം വരെ	ഒരു വാഴയ്ക്ക് 2 രൂപ	ഒരു വാഴയ്ക്ക് ₹ 3	കലയാത്തതിന് 20 രൂപ കലച്ചതിന് ₹ 50	(എ) കലയാത്തതിന് ₹ 150 (ബി) കലയാത്തതിന് ₹ 100 (സി) കലയാത്തതിന് ₹ 50 (എ) കലച്ചതിന് ₹ 300 (ബി) കലച്ചതിന് ₹ 200 (സി) കലച്ചതിന് ₹ 75
6	മരച്ചീനി	0.02 ഹെക്ടർ	നട്ട് കഴിഞ്ഞ് ഒരു മാസത്തിനു ശേഷം 5 മാസം വരെ	0.02 ഹെക്ടറിന് 20 രൂപ	0.02 ഹെക്ടറിന് ₹ 3	0.02 ഹെക്ടറിന് ₹100 (ഹെക്ടർ 1-ന് ₹5000)	ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 10,000
7	കൈത ച്ചക്ക	0.02 ഹെക്ടർ	നട്ട് കഴിഞ്ഞ് ഒരു മാസത്തിനു ശേഷവും 6 മാസത്തിനകവും	0.02 ഹെക്ടറിന് 25 രൂപ	0.02 ഹെക്ടറിന് ₹ 37.50	0.02 ഹെക്ടർ 1-ന് ₹500 (ഹെക്ടർ 1-ന് ₹25000)	ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 50,000
8	കുരുമുളക്	15 താങ്ങു മരങ്ങളിൽ	കായ്ച്ച തുടങ്ങിയവ	ഒരു താങ്ങു മരത്തിലുള്ളതിന്	ഒരു താങ്ങു മരത്തിലുള്ളതിന് 1 വർഷം	ഓരോ താങ്ങു മരത്തിലും	ഓരോ താങ്ങു മരത്തിലും ഉള്ളതിന്

		ഉള്ളവ		വർഷത്തേക്ക് ₹ 1.50. മൂന്ന് വർഷത്തേക്ക് ₹ 3 ഒന്നിച്ച് അടച്ചാൽ ₹ 3 രൂപ	ഷത്തേക്ക് ₹ 1.50. വർഷത്തേക്ക് 40 വീതം ഒന്നിച്ചടച്ചാൽ ₹ 3	ഉള്ളതിന് ₹ 200 വീതം	
9	ഏലം	1 ഹെക്ടർ	കായ്ഫലമുള്ളത്	ഒരു വർഷത്തേക്ക് ഹെക്ടറിന് ₹ 1000 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ചടച്ചാൽ ₹ 2500	ഒരു വർഷത്തേക്ക് ഹെക്ടറിന് ₹ 1500. 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ചടച്ചാൽ ₹ 3750	ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 60,000	ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹
10	ഇഞ്ചി	0.02 ഹെക്ടർ	നട്ട് 1 മാസം കഴിഞ്ഞ് 5 മാസം വരെ	0.02 ഹെക്ടറിന് ₹ 10	0.02 ഹെക്ടറിന് ₹ 15	0.02 ഹെക്ടറിന് 800 രൂപ (ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 40000)	ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 80,000
11	മഞ്ഞൾ	0.02 ഹെക്ടർ	നട്ട് 1 മാസം കഴിഞ്ഞ് 3 മാസം വരെ	0.02 ഹെക്ടറിന് ₹ 10	0.02 ഹെക്ടറിന് ₹ 15	0.02 ഹെക്ടറിന് 800 രൂപ (ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 40000)	ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 60,000
12	കാപ്പി	10 മരങ്ങൾ	കായ്ഫലമുള്ളത്	ഒരു ചെടിയ്ക്ക് 1 വർഷത്തേക്ക് ഒരു രൂപ 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ചടച്ചാൽ ₹ 2	ഒരു ചെടിയ്ക്ക് 1 വർഷത്തേക്ക് ₹ 1.50. 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ചടച്ചാൽ ₹ 3	ഒരു മരത്തിന് ₹ 75	ഒരു മരത്തിന് ₹ 350
13	തേയില	1 ഹെക്ടർ	ഇലപ്പുറത്തു തുടങ്ങിയ ചെടികൾ	ഹെക്ടർ ഒന്നിന് വർഷത്തേക്ക് ₹ 1000 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ചടച്ചാൽ ₹ 2500.	ഹെക്ടർ ഒന്നിന് 1 വർഷത്തേക്ക് ₹ 1,500. 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ചടച്ചാൽ ₹ 3750	ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 70,000. ഇൻഷുറർ ചെയ്തതിന്റെ 10 ശതമാനമോ, ഏതാണോ 2 ഹെക്ടറോ അതിന് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകാവുന്നതാണ്	ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 10 കറവ് നൽകാവുന്നതാണ്

						നൽകാവുന്നതാണ്	
14	കൊക്കോ	5 എണ്ണം	കായ്ഫലമുള്ളത്	ഒരു രൂപ ഒരു മരത്തിന് 1 വർഷത്തേക്ക് 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ചടച്ചാൽ ₹ 3 അടച്ചാൽ 2 രൂപ	₹ 1.50 1 മരത്തിന് 1 വർഷത്തേക്ക് 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ചടച്ചാൽ ₹ 3	1 മരത്തിന് ₹ 35	ഒരു മരത്തിന് ₹ 300
15	നിലക്കടല	0.1 ഹെക്ടർ	നട്ട് കഴിഞ്ഞ് മാസത്തിനുശേഷം 2 മാസത്തിനു മുമ്പ്	0.1 ഹെക്ടറിന് ₹ 25	0.1 ഹെക്ടറിന് ₹ 37.50	0.1 ഹെക്ടറിന് ₹ 800 (ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 8000)	ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 12,000
16	എള്ള	0.1 ഹെക്ടർ	വിതച്ചു കഴിഞ്ഞ് 1 മാസം വരെ	0.1 ഹെക്ടറിന് ₹ 25	0.01 ഹെക്ടറിന് ₹ 37.50	0.1 ഹെക്ടറിന് ₹ 500 (ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 5000)	ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 12,500
17	പച്ചക്കറി (പന്തലുള്ളവയും പന്തലില്ലാത്തവയും)	0.04 ഹെക്ടർ	നട്ട് ഒരാഴ്ച കഴിഞ്ഞ് മാസം വരെ	10 സെന്റിന് ₹ 10	10 സെന്റിന് ₹ 10	10 സെന്റിന് ₹ 600 (പന്തലില്ലാത്തവയ്ക്ക് ഹെക്ടർ 1-ന് ₹ 15000) 10 സെന്റിന് ₹ 1000 (₹ 25000 പന്തലുള്ളവയ്ക്ക്)	പന്തലില്ലാത്തവയ്ക്ക് ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 25,000 പന്തലുള്ളവയ്ക്ക് ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 40,000
18	ജാതി	5 എണ്ണം	കായ്ഫലമുള്ളത്	1 വർഷത്തേക്ക് മരത്തിന് ₹ 2 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ചടച്ചാൽ ₹ 5	1 വർഷത്തേക്ക് 1 മരത്തിന് ₹ 3. 3 വർഷത്തേക്ക് ഒന്നിച്ചടച്ചാൽ ₹ 7.50	₹ 200 ഒരു മരത്തിന്	₹ 3,000 ഒരു മരത്തിന്

19	ഗ്രാമ്പു	5 എണ്ണം	കായ്ഫലമുള്ളത്	1 വർഷത്തേയ്ക്ക് മരത്തിന് ₹ 2 3 വർഷത്തേയ്ക്ക് ഒന്നിച്ചപ്പോൾ ₹ 5	1 വർഷത്തേയ്ക്ക് 1 മരത്തിന് ₹ 3. 3 വർഷത്തേയ്ക്ക് ഒന്നിച്ചപ്പോൾ ₹ 7.50	₹ 150 ഒരു മരത്തിന്	₹ 1,000 ഒരു മരത്തിന്
20	വെറ്റില	1 സെന്റ്	വിളവെടുപ്പ് ആരംഭിച്ചത്	1 വർഷത്തേയ്ക്ക് സെന്റോന്നിന് ₹ 5	1 വർഷത്തേയ്ക്ക് സെന്റോന്നിന് ₹ 7.50	സെന്റോന്നിന് ₹ 250	സെന്റോന്നിന് 1,000
21	പയർ വർഗ്ഗങ്ങൾ	0.10 ഹെക്ടർ	നട്ട് 2 ആഴ്ച കഴിഞ്ഞ് 1 1/2 മാസം വരെ	0.10 ഹെക്ടറിന് ₹ 12.50	0.10 ഹെക്ടറിന് ₹ 19	0.1 ഹെക്ടറിന് ₹ 250 (ഹെക്ടറിന് ₹ 2500)	ഹെക്ടറിന് ₹ 10,000
22	കിഴങ്ങു വർഗ്ഗങ്ങൾ (ചേന, മധുരക്കിഴങ്ങ്)	0.02 ഹെക്ടർ	നട്ട് 1 മാസം കഴിഞ്ഞ് 3 മാസം വരെ	എ) ചേനകൃഷിക്ക് ₹ 5 ബി) മധുരക്കിഴങ്ങ് കൃഷിക്ക് ₹ 3	₹ 7.50 ചേന. ₹ 4.50 മധുരക്കിഴങ്ങ്	എ) 0.02 ഹെക്ടറിന് ₹ 500 ചേന (ഹെക്ടറിന് ₹ 25,000 രൂപ) ബി) 0.02 ഹെക്ടറിന് ₹ 200 മധുരക്കിഴങ്ങ് (ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 10,000)	ചേന ഹെക്ടറിന് ₹ 35,000 മധുരക്കിഴങ്ങ് ഹെക്ടറോന്നിന് ₹ 15,000
23	കരിവ്	0.10 ഹെക്ടർ	നട്ട് 1 മാസം കഴിഞ്ഞ് 3 മാസം വരെ	0.10 ഹെക്ടറിന് ₹ 60	0.10 ഹെക്ടറിന് ₹ 90	0.1 ഹെക്ടറിന് ₹ 3000 (ഹെക്ടർ ഒന്നിന് ₹ 30,000)	ഹെക്ടറോന്നിന് ₹ 50,000
24	പുകയില	0.02 ഹെക്ടർ	നട്ട് 2 ആഴ്ച കഴിഞ്ഞ് 2 മാസം വരെ	0.02 ഹെക്ടറിന് ₹ 2	0.02 ഹെക്ടറിന് ₹ 3	0.02 ഹെക്ടറിന്	ഹെക്ടറോന്നിന് ₹ 20,000

						400 ഹെക്ടർ 1-ന് ₹ 20000	
25	നെല്ല്	0.10 ഹെക്ടർ	നട്ടു അല്ലെങ്കിൽ വിതച്ചു 15 ദിവസം കഴിഞ്ഞ് 45 ദിവസം വരെ	0.10 ഹെക്ടറിന് ₹ 25	0.10 ഹെക്ടറിന് ₹ 25	45 ദിവസത്തിനകമുള്ള വിളകൾക്ക് ഹെക്ടറിന് ₹ 15,000. 45 ദിവസത്തിന് ₹ 45 ശേഷമുള്ള വിളകൾ ദിവസത്തിന് ₹ 3000. 45 ശേഷമുള്ള ദിവസത്തിന് ₹ 35,000. കീടരോഗബാധ ക്രമീ ഭവനിൽ അറിയിച്ച് വേണ്ട പ്രതിരോധ ക്രമീ നടപടികൾ ഭവനിൽ അറിയിച്ച് വേണ്ട പ്രതിരോധ നടപടികൾ എടുത്തതിനു ശേഷവും നഷ്ടമുണ്ടായാൽ മാത്രമേ നഷ്ടപരിഹാര തുകയ്ക്ക് അർഹത ഉണ്ടായിരിക്കുകയുള്ളൂ.	45 ദിവസത്തിനകമുള്ള വിളകൾക്ക് ഹെക്ടറിന് ₹ 15,000. 45 ദിവസത്തിന് ₹ 45 ശേഷമുള്ള വിളകൾ ക്ക് ഹെക്ടറിന് ₹ 35,000. കീടരോഗബാധ ക്രമീ ഭവനിൽ അറിയിച്ച് വേണ്ട പ്രതിരോധ നടപടികൾ എടുത്തതിനു ശേഷവും നഷ്ടമുണ്ടായാൽ മാത്രമേ നഷ്ടപരിഹാര തുകയ്ക്ക് അർഹത ഉണ്ടായിരിക്കുകയുള്ളൂ.
26	ചെറുധാന്യങ്ങൾ	0.1 ഹെക്ടർ (25 സെന്റ്)	വിതച്ചു 15 ദിവസം കഴിഞ്ഞ് 45 ദിവസം		0.1 ഹെക്ടറിന് ₹ 25		വിതച്ചു 45 ദിവസത്തിനകമുള്ള

	(കൂവരക ചാമ, തിന, വരൾ, പനി വരൾ, കുതിരവ ാലി മുതലാ യവ)		വരെ				വിളകൾക്ക് ഹെക്ടറിന് ₹ 10,000. 45 ദിവസത്തിന് ശേഷമുള്ള വിളകൾ ക്ക് ഹെക്ടറിന് ₹ 25000
27	മാവ്	5 മരങ്ങൾ	കായ്ഫലമുള്ളത്		1 മരത്തിന് ഒരു വർ ഷത്തേയ്ക്ക് ₹ 10, 3 വർഷത്തേയ്ക്ക് ഒരുമിച്ച അടച്ചാൽ ₹ 25		10 വർഷം വരെ പ്രായമുള്ളതിന് - ഒരു മരത്തിന് ₹ 1000. 10 വർഷത്തിനുമേൽ പ്രായമുള്ളതിന് - മരത്തിന് ₹ 2000